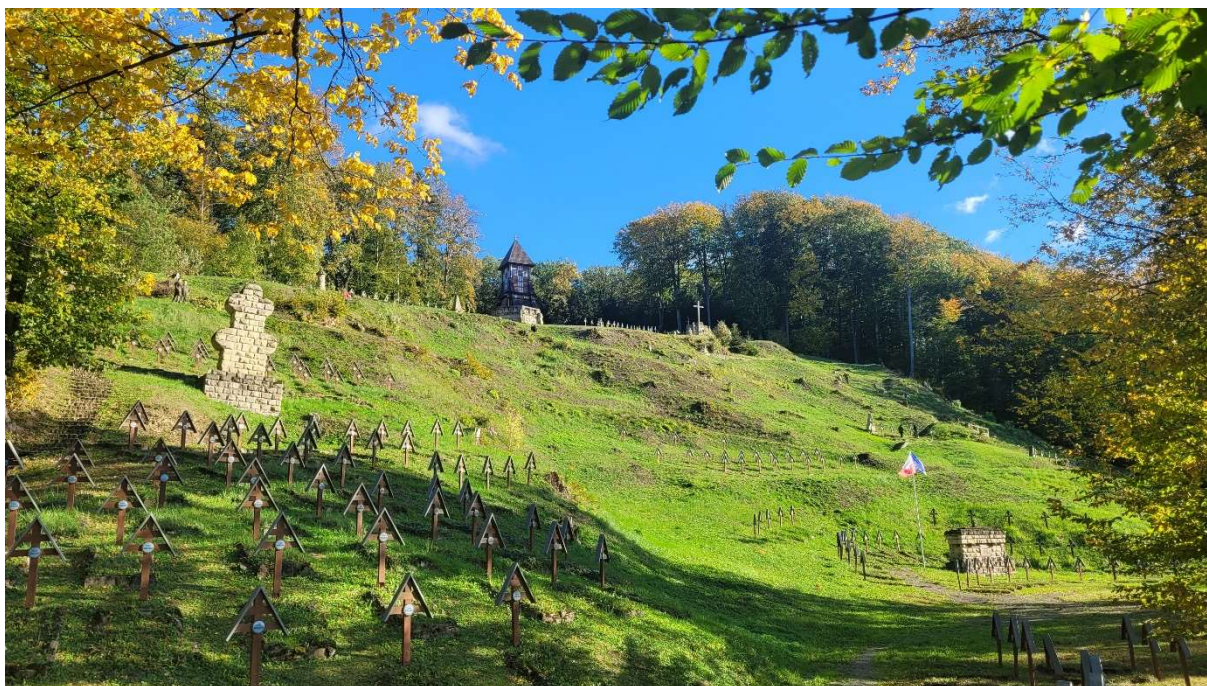
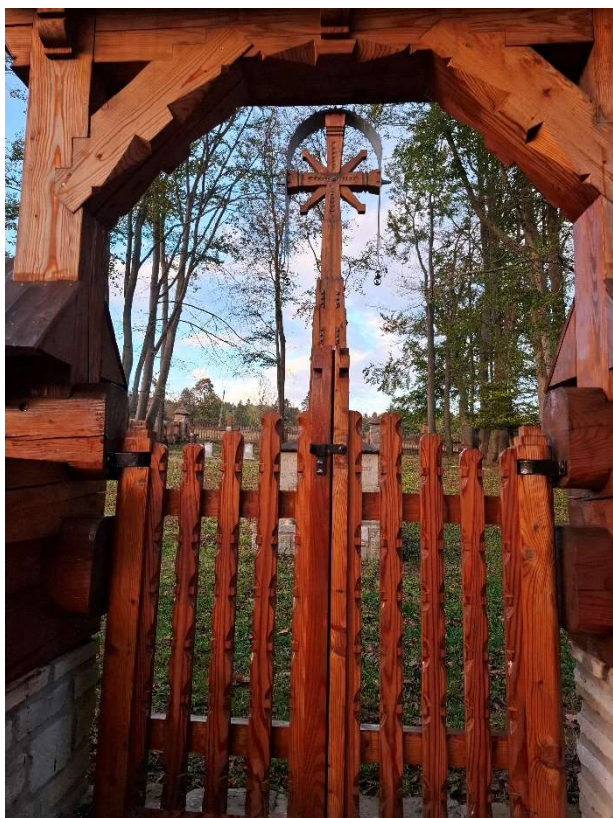

W dniach 10-12 października 2024 r. miała miejsce IX Akcja sprzątania cmentarzy z I wojny światowej na terenie miast Biecz, Bobowa, Ciężkowice, Gorlice oraz gmin Gorlice, Krempna, Lipinki, Łużna, Moszczenica, Ropa, Sękowa i Uście Gorlickie. Do Akcji, w tym roku, dołączyła także gmina Wieliczka. Łącznie pracami porządkowymi objęto 97 cmentarzy wojennych. Patronat honorowy nad tą szczytną, społeczną inicjatywą objeli Komendant Główny Policji nadinsp. Marek Boroń, Wojewoda Małopolski Krzysztof Jan Klęczar, Wojewoda Podkarpacka Teresa Kubas-Hul, Konsul Generalny Węgier w Krakowie dr Tibor Gerencsér, Konsul Generalna Republiki Słowackiej w Krakowie Zlata Šipošová, Konsul Generalny Austrii w Krakowie mgr Martin Gärtner, Komendant Karpackiego Oddziału Straży Granicznej gen. bryg. SG Adam Jopek.

W czwartek 10.10.2024 r. prace porządkowe już tradycyjnie rozpoczęły się na cmentarzu nr 123 Łużna-Pustki, gdzie przedstawiciele Koła PTTK nr 8 – Klubu Górskiego „Orły” przy Komendzie Stotecznej Policji wraz z delegacją z Instytutu i Muzeum Historii Wojskowości w Budapeszcie, żołnierzami 113 bhp w Tarnowie 11 Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej, uczniami Szkoły Podstawowej nr 1 w Łużnej, harcerzami z 5 Drużyny Harcerskiej "Zahartowani" w Łużnej, druhami OSP w Łużnej oraz pracownikami gminy kosili trawę i grabili liście. Na zakończenie prac Wójt Gminy Łużna Mariusz Tarsa w asyście delegacji pracujących tego dnia na cmentarzu przedstawiciele polskich formacji mundurowych, jak również młodzieży złożył wieniec pod pomnikiem ku pamięci węgierskich bohaterów poległych w czasie I wojny światowej, znajdującym się właśnie na nekropoli na wzgórzu Pustki. Wieniec złożyli również przedstawiciele Instytutu i Muzeum Historii Wojskowości w Budapeszcie. Węgierska delegacja wraz z „Orłami” z grupy zadaniowej „Łużna”, wsparci przez funkcjonariusza Karpackiego Oddziału Straży Granicznej w Nowym Sączu przenieśli się na cmentarz nr 118 w Staszkówce, gdzie bój z trawą i wiatrem prowadzili uczniowie z Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Ciężkowicach. Równolegle część „Orłów” z grupy zadaniowej „Gładyszów” z uczniami z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Bystrej pod opieką Marty Piecuch oraz pracownikami UG w Uściu Gorlickim porządkowali przedpole cmentarza nr 55 w Gładyszowie. Wsparli ich uczniowie z Zespołu Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Hańczowej pod opieką Weroniki Tumidajskiej. Natomiast uczniowie z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Strzeszynie pod opieką dyrektora Bogdana Moronia porządkowali cmentarz nr 104 w Strzeszynie. „Orły” przydzielone do grupy zadaniowej „Biecz” razem z Wojtkiem z Uścia oraz z uczniami bieckich szkół posprzątały cmentarze nr 105, 106, 107, 108 i 109 w Bieczu. Uczniowie z Zespołu Szkolno-

Przedszkolnego w Libuszy pod opieką Anety Juruś posprząтали oraz pomalowali ogrodzenie cmentarza nr 101 w Libuszy. Po zakończeniu prac w Bieczu, biecka część „Ortów” pojechała do Ropicy Górnej, aby podjąć próbę pomalowania krzyża na tamtejszym cmentarzu nr 77, jednak silny wiatr uniemożliwił prace na wysokości. Grupa zadaniowa „Ożenna” stworzona przez Państwo Tokarczyk wraz z żołnierzami WOT z 203 Batalionu Obrony Pogranicza w Sanoku porządkowała cmentarze nr 1 i 2 w Ożennej oraz 4 w Grabiu. W Ożennej wspierał ich również gospodarz Roman. Grupa zadaniowa „Czarne” miała za zadanie pomalować krzyże i ogrodzenie cmentarza nr 53 w Czarnem. Ostatecznie pomimo wsparcia Węgrów i grup „Łużna” i „Biecz” nie udało się pomalować całego cmentarza tego dnia z uwagi zachód słońca.

Bez wsparcia „Ortów” w czwartek prace prowadzono także na:

- cmentarzu nr 6 w Krempnej – studenci Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie pod opieką Wojciecha Pelczara wraz z Dariuszem Mielczarkiem z Krempnej uporządkowali teren nekropolii,
- cmentarzu nr 49 w Blechnarce, który porządkowali policjanci i pracownicy z Komendy Powiatowej Policji w Gorlicach oraz Komisariatu Policji w Uściu Gorlickim
- cmentarzu nr 63 w Pętnej – teren nekropolii uprzątnął Zastępca Wójta Gminy Sękowa Michał Diduch,
- cmentarzu 68 w Ropicy Górnej, który posprząтали druhowie OSP Ropica Górna,
- cmentarzu nr 76 w Siarach – Nieformalna Grupa Dla Przyszłych Pokoleń Siary posprzątała teren nekropolii oraz pomalowała krzyż,
- cmentarzu nr 81 w Męcinie Małej, który porządkowali Aleksander Gucwa z Żoną,
- cmentarzu nr 82 w Męcinie Wielkiej, który porządkowali druhowie OSP Męcina Wielka,
- cmentarzu nr 83 w Wapiennem, który porządkowali druhowie OSP Wapienne,
- cmentarzu nr 84 w Bednarka, który porządkowali uczestnicy Warsztatów Terapii Zajęciowej działających przy Stowarzyszeniu Trzeźwościowym „Wolność i Miłość” Diecezji Rzeszowskiej oraz pracownicy gminy Lipinki,
- cmentarzu nr 85 w Rozdzielu, który porządkowali harcerze z 15 Drużyny Starszohercerskiej „KryLinki” z Lipinek, druhowie z OSP Lipinki oraz wolontariusze ze Szkoły Podstawowej w Lipinkach.

W piątek 11.10.2024 r. pomimo padającego z różną mocą i intensywnością deszczu „Orty” wraz z funkcjonariuszami KaOSG przystąpili do działania z pełną werwą. Jako pierwsza wyruszyła grupa zadaniowa „Banica” – wraz ze studentami z Państwowej Akademii Nauk Stosowanych w Krośnie pod opieką Anny Hyncnar porządkowali cmentarze nr 62 w Banicy i 64 w Bartnem. Grupa zadaniowa „Staszkówka” wraz z żołnierzami z 11 MBOT porządkowała cmentarze nr 119 i 117 w Staszkówce oraz nr 66 w Małastowie. Grupa zadaniowa „Stróżówka” zajęła się trawą i liśćmi na cmentarzach nr 93 i 95 w Stróżówce oraz 124 w Mszance. W planach mieli także cmentarze nr 94 i 96 w Stróżówce, ale okazało się, że są pięknie zadbane i nie trzeba nic na nich robić. Grupa zadaniowa „Beskidek” wraz z węgierską delegacją z HIM zajęła się pracami na cmentarzach nr 47 w Koniecznej i 46 na Beskidku. W Radocynie na cmentarzu nr 43 Grupa Rekonstrukcji Historycznych Obwód Łańcut „Ordon” wraz z przedstawicielami grupy ZKS z Krosna oraz S(poł)GO – Społecznej Grupy Operacyjnej wyrównywała ziemią pola grobowe. Ponadto Koło Gospodyń i Gospodarzy Wiejskich w Owczarach wraz z Maciejem Litwą porządkowali cmentarz nr 70 w Owczarach.

W sobotę 12.10.2024 r. koordynator akcji sprzątnięcia – Jacek Witas – znów podzielił wszystkich na grupy zadaniowe. Grupa „Czarne” dokończyła malowanie cmentarza nr 53 w Czarnem. Grupa „Rotunda” posprzątała cmentarz nr 51 na Rotundzie. Grupa „Magura” miała za zadanie uporządkować cmentarz nr 58 w Przysłupiu na stokach Magury Małastowskiej. Grupa „Gładyszów” wraz z węgierską delegacją z HIM, żołnierzami z 11 MBOT i Wojtkiem z Limanowej kontynuowała piątkowe oczyszczanie przedpola na cmentarzu nr 55 w Gładyszowie. Węgrzy montowali, pod czujnymi spojrzeniami Jacka i Wojtka, tabliczki na krzyżach na cmentarzu 55, które zostały ufundowane właśnie przez Instytut i Muzeum Historii Wojskowości w Budapeszcie. Uczniowie zespołu szkolno-przedszkolnego w Binarowej pod opieką Małgorzaty Stec uporządkowali cmentarz nr 110 w Binarowej. Na cmentarzu nr 43 w Radocynie na polach grobowych sadzony był barwinek. Darek Kiełtyka z portalu „Było Minęło Jest” z Robertem Skowronem porządkowali cmentarz nr 116 w Staszkówce. Po raz pierwszy w czasie Akcji Związek Piłsudczyków Okręg Ziemi Krakowskiej wraz z uczniami Szkoły Podstawowej nr 1 w Wieliczce, Szkoły Podstawowej nr 2 w Wieliczce, Szkoły Podstawowej nr 3 w Wieliczce, Szkoły Podstawowej nr 4 w Wieliczce, Szkoły Podstawowej nr 6 w Wieliczce, Szkoły Podstawowej w Janowicach,

Szkoły Podstawowej w Golkowicach i Szkoły Podstawowej w Podstolicach porządkowali cmentarz nr 381 w Wieliczce.

Tradycyjnie już w czasie trwania Akcji wybrane wojenne nekropolie odwiedzili przedstawiciele Austriackiego Czarnego Krzyża brygadier dr Johannes Kainzbauer z Dolnej Austrii oraz płk prof. Erwin Fitz z okręgu Vorarlberg. Niestety z przyczyn losowych nie mogli oni uczestniczyć z nami w sobotnim spotkaniu podsumowującym.

Przed rozpoczęciem Akcji „Orły” skosiły i zgrabiły trawę na cmentarzach nr 53 w Czarnym, 45 w Lipnej, 3 w Ożennej, 5 w Grabiu. Młodzież 50+ z Ropicy Górnej uporządkowała tamtejszy cmentarz nr 77. Uczniowie z ZCSKR w Bystrej uporządkowały cmentarz nr 88 w Gorlicach, Koło Łowieckie Ryś pracowało na cmentarzu nr 78 w Ropicy Górnej, druhowie z OSP Małastów uporządkowali teren cmentarza nr 65 w Małastowie, Państwo Kmiotek uporządkowali cmentarz nr 102 w Wójtowej, grupa „RASEM” z Krosna pracowała na cmentarzu nr 44 w Długiem, a uczniowie Zespołu Szkół Centrum Kształcenia w Hańczowej pod opieką Wacława Bedusa porządkowali cmentarz nr 48 w Regietowie.

Akcję w sobotę zakończyło spotkanie podsumowujące, które odbyło się w Gospodzie Magurskiej w Małastowie. Na spotkanie przybyli licznie zaproszeni goście, wśród których byli mgr Martin Gärtner Konsul Generalny Austrii w Krakowie, dr Tibor Gerencsér Konsul Generalny Węgier w Krakowie, dr Andor Bíró Dyrektor Departamentu ds. Opieki nad Miejscami Pamięci i Kultu Bohaterów Instytutu i Muzeum Historii Wojskowości w Budapeszcie oraz reprezentanci Komendanta Głównego Policji, Komendanta Karpackiego Oddziału SG, Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej, osoby reprezentujące administrację rządową, samorządową oraz opiekunów cmentarzy i pasjonatów historii. Spotkanie poprowadził Zastępca Wójta Gminy Sękowa Michał Diduch. Uczniowie z ZCSKR w Bystrej uświetnili spotkanie swoim śpiewem. Tradycyjnie podczas podsumowania Akcji Jacek Witas przedstawił prezentację multimedialną przedstawiającą prace na cmentarzach prowadzone podczas zeszłorocznej VIII Akcji sprzątania

cmentarzy z I wojny światowej oraz w minionym roku. Następnie krótką prelekcję o inwestycjach w Gminie Sękowa, głównie w wojenne nekropolie, przedstawiła Małgorzata Małuch Wójt Gminy Sękowa. Po prezentacjach głos zabrali dr Andor Bíró Dyrektor Departamentu ds. Opieki nad Miejscami Pamięci i Kultu Bohaterów HIM, Joanna Florkiewicz-Kamieniarczyk Dyrektor Wydziału Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie, Irena Marszałek-Czekierda Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Podkarpackiego Urzędu Wojewódzkiego w Rzeszowie, Bogdan Jezierski łącznik Austriackiego Czarnego Krzyża Oddziału w Styrii. Zwieńczeniem spotkania było wystąpienie mgr Martina Gärtnera Konsula Generalnego Austrii w Krakowie, który w imieniu Austriackiego Czarnego Krzyża odznaczył za zaangażowanie w opiekę nad cmentarzami z okresu I wojny światowej Krzyżem Honorowym Ehrenkreuz Agnieszkę Tokarczyk wieloletnią wolontariuszkę i opiekunkę cmentarzy, Jerzego Foryta z GRH Obwód Łańcut „Ordon”, Janusza Węgrzyna GRH Obwód Łańcut „Ordon”. Wszystkim odznaczonym składamy gratulacje.

Z tego miejsca, jako „Orły”, pragniemy podziękować burmistrzom i wójtom gmin, którzy włączyli się w Akcję, oraz ich pracownikom za wykonane prace na rzecz wojennych nekropoli, uczniom szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz ich opiekunom za wszelkie prowadzone działania w trakcie Akcji, współorganizatorom i wszystkim osobom zaangażowanym w Akcję, bez których nie udałooby się skoordynować i wykonać wszystkich zaplanowanych prac, osobom czynnie zaangażowanym w przygotowanie spotkania, bez których udziału nie udałooby się go przeprowadzić. Szczególne podziękowania za trud i ciężką pracę kierujemy do opiekunów cmentarzy wojennych i wolontariuszy, którzy społecznie włączyli się w tym roku w Akcję porządkowania cmentarzy, bo bez nich taka Akcja nie odbyła się. Warto podkreślić, że idea porządkowania wojennych nekropoli połączyła w tym roku prawie 800 osób!